

بسم الله الرحمن الرحيم

۱۳۹۹/۱۱/۱۳

موضوع: برگی از اخلاق عملی و سیره عبادی امام خمینی (رحمة الله عليه)

درس اخلاق

فهرست مطالب این برنامه:

هدف ما در مسائل اخلاقی رسیدن به این مرحله است!

تزکیه نفس و ترک گناه، تنها راه رسیدن به مقامات معنوی!

چه زمانی بنده، مستحق سلب نعمت می شود!؟

سفارشی ناب و متحول کننده، از آیه الله بهجت (ره)

لزوم اخلاص و پاکی نیت، در تمامی اعمال روزمره زندگی!

خاصیت عجیب و فوق العاده گریه از خوف خدا در تهجد شبانه!

تقیّد به نماز اول وقت، سیره دائمی امام خمینی (ره)

مطالعه این کتاب، حالتان را در نماز دگرگون می کند!

آیت الله دکنتر حسینی قزوینی:

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم و به نستعين و هو خير ناصر و معين الحمد لله و الصلاة على رسول الله و على آله آل الله لاسيما على مولانا بقیة الله و اللعن الدائم على اعدائهم اعداء الله إلى يوم لقاء الله

ضمن سلام و آرزوی موفقیت برای شما عزیزان و بزرگواران و اساتید و طلاب و فضیلابی حوزه علمیه استان تهران و تبریک دهه فجر و سالگرد تأسیس نظام مقدس جمهوری اسلامی با محوریت فرهنگ اهل بیت به رهبری بنیانگذار این نظام، حضرت امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) به همه شما گرامیان.

ما در آستانه ولادت حضرت صدیقه طاهره (سلام الله علیها) هستیم. میلاد آن نازنین وجود و پاره وجود نبی گرامی اسلام را به پیشگاه مقدس حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) و همه علاقه مندان به اهل بیت عصمت و طهارت و شما گرامیان تبریک و تهنیت عرض می‌کنم.

خدا را به آبروی حضرت فاطمه زهرا سوگند می‌دهیم فرج مولایمان حضرت بقیة الله الأعظم را نزدیک نموده و ما را از یاران خاص آن بزرگوار قرار بدهد و این انقلاب پرشکوه اسلامی ما را به انقلاب جهانی‌اش متصل بفرماید، ان شاء الله.

موضوع بحث ما اخلاق است که با توجه به دهه مبارکه فجر، محوریت بحث اخلاق عملی و سیره حضرت امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) است.

بنده قبل از آنکه به اصل بحث ورود پیدا کنم، مقدمه کوتاهی را عرض می‌کنم سپس به فرمایشات و سیره امام خمینی اشاره‌ای دارم. در کنار آن هم اگر روایاتی به ذهنمان رسید یا سیره علما را در این زمینه تقدیم می‌کنیم.

هدف ما در مسائل اخلاقی رسیدن به این مرحله است!

ملاک از اخلاق اسلامی یا سیره ائمه اطهار (علیهم السلام) همان تعریفی است که بزرگان اخلاق کرده‌اند، مبنی بر اینکه ما در این مسیر الی الله در حال حرکت هستیم.

(يا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيه)

ای انسان! تو با تلاش و رنج به سوی پروردگارت می‌روی و او را ملاقات خواهی کرد.

سوره انشقاق (۸۴): آیه ۶

انسان در هر لحظه در حال حرکت به طرف کمال مطلق است. بالاترین مرحله اخلاق هم رسیدن به اوج و قله کمالات است که خداوند عالم ما را برای آن آفریده است.

(صِبْغَةَ اللَّهِ وَ مَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَ نَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ)

رنگ خدایی (بپذیرند، رنگ ایمان و توحید و اسلام) و چه رنگی از رنگ خدایی بهتر است؟ و ما تنها عبادت او را می‌کنیم.

سوره بقره (۲): آیه ۱۳۸

این آیه بسیاری از مسائل را برای ما روشن می‌کند. رنگ خدا چه رنگ زیبایی است و تلاش ما بر این است که رنگ خدایی بگیریم.

همانطور که عزیزان در حدیث قدسی شنیده‌اند «مرحوم شیخ حر عاملی» در کتاب «الجواهر السنية» صفحه ۷۰۹ و «مرحوم مجلسی» در کتاب «بحارالانوار» جلد ۱۰۲ صفحه ۱۶۵ می‌نویسند که خداوند عالم می‌فرماید:

«عبدی اطعنی أجعلک مثلی، أنا حی لا اموت اجعلک حیا لا تموت، أنا غنی لا أفترق أجعلک غنیاً لا تفتقر،
أنا مهما أشاء يكون أجعلک مهما تشاء يكون»

الجواهر السنیه فی الأحادیث القدسیة (کلیات حدیث قدسی)؛ نویسنده: شیخ حر عاملی، محمد بن
حسن، تاریخ وفات مؤلف: ۱۱۰۴ ق، ناشر: انتشارات دهقان، تهران، ۱۳۸۰ ش، نوبت چاپ: سوم، ص
۷۰۹، باب ما لم يتصل بإمام معين منهم عليهم السلام

در بعضی از روایات داریم که خدای متعال فرمود:

«يَابْنَ ءَادَمَ! أَنَا غَنِيٌّ لَا أَفْتَقِرُ؛ أَطِغْنِي فِيمَا أَمَرْتُكَ، أَجْعَلْكَ غَنِيًّا لَا تَفْتَقِرُ. يَابْنَ ءَادَمَ! أَنَا حَيٌّ لَا أَمُوتُ؛
أَطِغْنِي فِيمَا أَمَرْتُكَ، أَجْعَلْكَ حَيًّا لَا تَمُوتُ. يَابْنَ ءَادَمَ! أَنَا أَقُولُ لِلشَّيْءِ كُنْ فَيَكُونُ؛ أَطِغْنِي فِيمَا أَمَرْتُكَ،
أَجْعَلْكَ تَقُولُ لِلشَّيْءِ كُنْ فَيَكُونُ»

عدة الداعي ونجاح الساعي؛ لمؤلفه : أحمد بن فهد الحلبي، المتوفى سنة ۸۴۱ هجري، صححه و علق عليه
احمد الموحدى القمى، يطلب من مكتبة الوجداني بقم، حق الطبع بهذه الصورة الموشحة والفهارس
وغيرها محفوظ للمصحح؛ ص ۲۹۱

هدف ما در مسائل اخلاقی رسیدن به این مرحله است، یعنی گرفتن اخلاق و صفات الهی. شاعر می‌گوید:

رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند * بنگر که تا چه حد است مقام آدمیت

البته رسیدن به آن مرحله گفتنی و شنیدنی نیست. به تعبیر «علامه شهید مطهری» این مقامات رفتنی و
دیدنی است.

بار دیگر از ملک پیران شوم * آنچه در وهم تو ناید آن شوم

تزکیه نفس و ترک گناه، تنها راه رسیدن به مقامات معنوی!

هدف اصلی ما از بحث‌های اخلاقی این است و رسیدن به این مرحله هم جز تزکیه نفس راه دیگری نیست. قرآن کریم هم می‌فرماید:

(هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ)

او کسی است که در میان جمعیت درس نخوانده رسولی از خودشان برانگیخت تا آیاتش را بر آنها بخواند، و آنها را پاکیزه کند، و کتاب و حکمت بیاموزد.

سوره جمعه (۶۲): آیه ۲

طبق این آیه شریفه ابتدا **(يُزَكِّيهِمْ)** آمده است و بعد از آن **(يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ)**. تا زمانی که تزکیه صورت نگیرد، تعلیم و آموزش و علم، هیچ فایده‌ای به حال ما ندارد.

عبارتی از امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) در کتاب «صحیفه نور» جلد دوازدهم صفحه ۴۹۴ نقل شده که تعبیر زیبایی است. بنده از همه عزیزان و بزرگواران و فرزندان عزیزم خواهش دارم به این عبارت امام راحل (قدس الله نفسه الزکیه) خوب دقت کنند.

ایشان می‌فرماید: "خطر عالمی که تزکیه نشده است از جاهل بسیار زیادتر است. جاهل اگر فاسد هم باشد خودش فاسد است، اما عالم اگر فاسد باشد عالم را فاسد می‌کند."

این نکته بسیار ظریفی است و جا دارد ما این عبارت امام خمینی را بنویسیم و در جای جای منزلمان اعم از اتاق کار یا گوشی موبایلمان قرار دهیم.

همچنین در کتاب «صحیفه نور» جلد چهاردهم صفحه ۳۸۹ تعبیری آمده است که بسیار تعبیر زیبایی است. امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) می‌نویسد:

"تا زمانی که انسان از حجاب بسیار ظلمای خود خارج نشود و تا گرفتار هواهای نفسانی و خودبینی‌ها و چیزهایی است که در باطن نفس خود ایجاد کرده است، از ظلماتی که بعضاً فوق بعض است لیاقت پیدا نمی‌کند نور الهی در قلب او منعکس شود!"

این عبارت بسیار سنگین است، به طوری که اگر ما بخواهیم این عبارت امام خمینی را قدری توضیح و شرح دهیم شاید چندین جلسه نیاز به بحث داشته باشد.

حال باید ببینیم که ما باید از چه چیزی نفسمان را تزکیه کنیم. وقتی از بزرگانی که به مقامات بالا رسیدند، اعم از «مرحوم قاضی» یا «مرحوم نخودکی» یا «مرحوم بهاری» سؤال می‌کنند که چکار کنیم به مراحل بالا و کمالات برسیم، می‌گویند گناه نکنید!

اولین جمله آنها این است که گناه نکنید. بنده به ذهنم می‌رسد عبارت «مرحوم قاضی» چنین باشد که می‌گویند: وقتی شما گناه می‌کنید، نه اورادت اوراد است و نه اذکارت. نه نمازت به حالت سودی می‌دهد و نه دعایت فایده‌ای برای تو دارد!

بنابراین شرط اول قدم گذاشتن به عالم تزکیه، ترک کردن گناهان به معنای آشنا شدن با گناهان و ترک کردن گناهان است. «مرحوم علامه مجلسی» در کتاب «بحارالانوار» جلد ۷۴ صفحه ۱۶۸ نقل می‌کند:

«لَا تَنْظُرُوا إِلَى صِعْرِ الذَّنْبِ وَ لَكِنْ انظُرُوا إِلَى مَنْ اجْتَرَأْتُمْ»

به کوچکی گناه نگاه نکنید، بلکه ببینید چه کسی را معصیت و نافرمانی می‌کنید.

بحار الأنوار، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: جمعی از محققان، ج ۷۴،

ص ۱۶۸، ح ۶

شاید نگاه کردن به یک نامحرم یا غیبت کردن یا دروغ گفتن با توجیهاتی که ما می‌کنیم، از دیدگاه ما بسیار کوچک باشد. همچنین ممکن است داد کشیدن بر سر زن و فرزند یا انجام ندادن وظیفه دینی و اسلامی را کوچک بشماریم.

چه زمانی بنده، مستحق سلب نعمت می‌شود!؟

همچنین «مرحوم کلینی» در کتاب «کافی» روایتی از امام صادق (علیه السلام) نقل کرده است که بسیار برای کسانی که می‌خواهند دقت کنند تکان دهنده است. حضرت می‌فرماید:

«مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَى عَبْدٍ نِعْمَةً فَسَلَبَهَا إِيَّاهُ حَتَّى يَذْنِبَ ذَنْبًا يَسْتَحِقُّ بِذَلِكَ السَّلْبَ»

خداوند عالم نعمتی که به بنده‌اش می‌دهد را سلب نمی‌کند مگر اینکه بنده مرتکب گناه و معصیت شود و مستحق سلب نعمت شود.

الکافی، نویسنده: کلینی، محمد بن یعقوب، محقق / مصحح: غفاری علی اکبر و آخوندی، محمد، ج ۲، ص ۲۷۴، ح ۲۴

گاهی اوقات خداوند عالم توفیقاتی برای تهجد به ما می‌دهد. امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) می‌فرماید: تمام کسانی که به مقامات عالی رسیدند، همگی از متهجدين بودند.

«شهید قدوسی (رضوان الله تعالی علیه)» تعبیری دارد و می‌فرمود: طلبه‌ای که وقت نماز شب بیدار باشد و نماز شب نخواند، از اشرار خواهد شد.

ما تقریباً از سال ۱۳۷۱ به مدت بیست سال در حوزه علمیه برای پایه‌های هشت و نه و ده بحث رجال تدریس می‌کردیم. یک روز به مناسبتی فرمایش امام خمینی و «شهید قدوسی» را عرض کردم.

بعد از ده الی دوازده سال یکی از دوستان طلبه‌ای که در بحث ما بود، نزد ما تشریف آورده بود. ایشان گفت:

به یاد دارید ده سال قبل چنین عبارتی از امام خمینی و «شهید قدوسی» نقل کردید!؟

بنده گفتم: بله، من این عبارت را زیاد نقل می‌کنم. ایشان قسم یاد کرد و گفت: من از آن روز تصمیم گرفتم نماز

شب بخوانم و تا امروز یک شب هم نماز شب من قضا نشده است.

من گفتم: ما از خودمان اعمالی نداریم که به آن خاطر جمع باشیم. شاید همین دعاها و عبادت‌های شما فردای

قیامت از ما دستگیری کند.

خداوند عالم توفیقاتی به انسان می‌دهد. گاهی اوقات حضور قلبی در نماز یا فهمیدن درس به ما می‌دهد. در

مقابل، گاهی اوقات غیبت یا گناهی از ما سر می‌زند و به همین خاطر خداوند عالم این نعمت را از ما سلب

می‌کند.

«مرحوم ملا حسینقلی همدانی» یکی از عرفای بزرگ و واصلین بودند. در شرح حال ایشان نقل می‌کنند که

شخصی نزد ایشان غیبتی کرد. ایشان فرمود: خدا خانه‌ات را ویران کند که تا چهل شب خانه ما را ویران کردی!

وقتی اطرافیان علت این حرف ایشان را پرسیدند، ایشان در جواب گفت که در روایت آمده است کسی که

غیبتی بشنود یا غیبت کند تا شب نمازش قبول نیست و تا چهل روز دعایش به اجابت نمی‌رسد!

غیبت گناهی است که در آن هم غیبت کننده مجرم هست و هم غیبت شنونده مجرم است.

امام خمینی در کتاب «چهل حدیث» تعبیری دارد و می‌گوید: اگر می‌بینید در یک مجلس غیبت می‌کنند، اگر

می‌توانید از غیبت جلوگیری کنید و اگر نمی‌توانید در آن مجلس شرکت نکنید و بلند شوید بروید. بزرگان ما

اینقدر نسبت به گناه مقید بودند.

لذا امام صادق می‌فرماید: چه بسا انسان نعمتی را از خداوند عالم می‌گیرد، اما در اثر گذشت زمان و بی توجهی، گناهی از انسان سر می‌زند و خداوند عالم به خاطر آن، نعمت را از انسان سلب می‌کند. همانطور که در ابتدای دعای کمیل آمده است:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُنَزِلُ النَّقْمَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُغَيِّرُ النَّعْمَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَخْبِسُ الدُّعَاءَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُنَزِلُ الْبَلَاءَ»

زاد المعاد- مفتاح الجنان، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: اعلمی،
علاءالدین، ص ۶۰، الفصل الرابع فی بیان أعمال الأيام البيض من شهر شعبان

طبق این عبارت کاملاً مشخص است که اثرات گناه چیست. همانطور که خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید:

(إِنَّ اللَّهَ لَا يَغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يَغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ)

(اما) خداوند سرنوشت هیچ قوم (و ملتی) را تغییر نمی‌دهد مگر آنکه آنها خود را تغییر دهند.

سوره رعد (۱۳): آیه ۱۱

:۹

(وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا)

و هر کس از یاد من روی‌گردان شود زندگی تنگ (و سختی) خواهد داشت.

سوره طه (۲۰): آیه ۱۲۴

حال اگر به فکر آخرت هم نباشیم، در دنیا، نتیجه گناه گرفتاری است و در آن هیچ شک و شبهه‌ای نیست.

سفارشی ناب و متحول کننده، از آیه‌الله بهجت (ره)

بنده در اینجا می‌خواهم نکته‌ای را از مرحوم آیت الله العظمی بهجت (رضوان الله تعالی علیه) نقل کنم.

بنده توفیق داشتم یک سال در جلسه خصوصی ایشان حضور داشتم و از محضر ایشان استفاده‌های زیادی کردم، زیرا آقایان در درس و بحث‌های حوزوی از این مباحث بیان نمی‌کنند.

ایشان در خصوص اینکه بخواهیم گناه نکنیم، تعبیر زیبایی دارد و می‌فرماید: وقتی تکان می‌خورید، بگویید «یا صاحب الزمان». وقتی می‌نشینید، بگویید «یا صاحب الزمان». وقتی برمی‌خیزید بگویید «یا صاحب الزمان». صبح هنگامی که از خواب بیدار می‌شوید، مؤدب بایست و صحبتت را با سلام با امام زمان شروع کن و بگو: آقا جان! دستم به دامن تو، خودت یاری‌ام کن. شب که می‌خواهی بخوابی، دست به سینه بگذار و بگو: «السلام علیک یا صاحب الزمان».

شب و روزت را با محبوب سر کن. اگر اینطور شد، شیطان دیگر در زندگی تو جایگاهی ندارد. اصلاً دیگر نمی‌توانی گناه کنی و تمام وقتت بیمه امام زمان است.

ایشان در ادامه روایتی از حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله علیه) را نقل به معنا می‌کردند که فرمودند: در زمان غیبت کسانی بر دین خودشان ثابت قدم می‌مانند که با روح یقین، مباشر مولای خود صاحب الزمان باشند و با آن حضرت مأنوس باشند.

بنابراین ما هرچه به یاد حضرت ولی عصر باشیم، او هم به همان اندازه به یاد ما هست و او واسطه فیض الهی است.

«و بِيَمِينِهِ زُرْقُ الْوَرَى وَ بِوُجُوْدِهِ ثَبَّتَتِ الْأَرْضُ وَ السَّمَاءُ»

زاد المعاد- مفتاح الجنان، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: اعلمی،

علاءالدین، ص ۴۳۳، باب دعاء العديلة الكبير

بنابراین ما با توسل به ساحت مقدس مولایمان که افتخار سربازی او را داریم و یونيفرم سربازی او را به تن داریم، تلاش کنیم زندگی‌مان را با یاد و نام حضرت سر کنیم.

یکی از کسانی که خدمت حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) مشرف شده بود، نقل می‌کرد که حضرت فرمودند به مرحوم آیت الله کوهستانی (رضوان الله تعالی علیه) سلام برسانید و بگویید که شما زیاد به یاد ما هستید. ما هم به یاد شما هستیم.

لزوم اخلاص و پاکی نیت، در تمامی اعمال روزمره زندگی!

دوستان عزیز بنده می‌خواهم تعبیر دیگری در اینجا داشته باشم. بحث گناه شاید برای یک طلبه و یک حوزوی معنا نداشته باشد.

باید از طلبه بخواهیم تلاش کند که مکروهی از او سر نزند بلکه بالاتر از این کاری کند که عمل مباح از او سر نزند و تمام کارهای مباحش را خالص برای خداوند متعال انجام دهد. همانطور که رسول گرامی اسلام به «ابوذر» می‌فرماید:

«يا أَبَا ذَرٍّ لَيْكُنْ لَكَ فِي كُلِّ شَيْءٍ نِيَّةٌ حَتَّى فِي الْأَكْلِ وَالنُّوْمِ»

تنبيه الخواطر ونزهة النواظر (مجموعه ورام)؛ نویسنده: ورام بن أبي فراس المالكي الاثري، وفات: 7۰۵،

چاپ: الثانية، سال چاپ: ۱۳۶۸ ش، چاپخانه: حیدری - تهران، ناشر: دار الكتب الإسلامية، ج ۲، ص

۳۷۷، باب حدیث ابی ذر

تلاش کنید زمانی که غذا می‌خورید یا می‌خوابید هم برای رضای خدا باشد. در این صورت خواب شما عبادت می‌شود. به تعبیر امیرالمؤمنین خواب زرنگ‌ها چه زیباست!

بنابراین باید تلاش کنیم عمل مباح هم از ما سر نزند، به این معنا که تمام ذکر و ورد و حرکاتمان برای خدا باشد. همانطور که قرآن کریم می‌فرماید:

(إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

نماز و تمام عبادات من و زندگی و مرگ من، همه برای خداوند پروردگار جهانیان است.

سوره انعام (۶): آیه ۱۶۲

در رابطه با «مرحوم مقدس اردبیلی» صاحب کتاب «مجمع الفائدة والبرهان في شرح إرشاد الأذهان» آمده است که ایشان نقل می‌کند: من چهل سال از عمرم گذشته است، اما یک کار مباح از من سر نزده، چه رسد به کار حرام و مکروه!

خاصیت عجیب و فوق العاده گریه از خوف خدا در تهجد شبانه!

این نکته‌ای بود که خواستم خدمت عزیزان اشاره کنم. نکته دیگری هم که در حالات و شرح حال امام می‌بینیم، مناجات شبانه امام خمینی و گریه‌های جانسوز امام در دل شب است که از زبان خانواده و آقازاده‌هایشان نقل شده است.

یکی از نزدیکان امام خمینی برای من نقل می‌کرد و می‌گفت: امام دو ساعت قبل از اذان صبح بیدار می‌شود و عبادت می‌کند و تمام حالات ایشان با گریه است به طوری که هرشب یک جعبه دستمال کاغذی برای اشک چشمش مصرف می‌کند.

مقام معظم رهبری نقل می‌کنند که یک شب «مرحوم شهید مطهری» مهمان ما بودند. خانواده ما یک صدای بلند شنیدند، ناراحت شدند و فکر کردند اتفاقی افتاده است. زمانی که از اتاق بیرون آمدند، دیدند که «شهید مطهری» مشغول نماز است و گریه می‌کند.

مقام معظم رهبری می‌فرمودند: «مرحوم شهید مطهری» طوری بودند که نمی‌توانستند آهسته گریه کنند و حتماً با صدا گریه می‌کردند.

این‌ها ویژگی‌هایی است که ما باید در این دهه فجر و از یادگاری امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) درس بگیریم.

بنده باید دو نکته را عرض کنم. نکته اول اینکه روایتی از امام باقر (علیه السلام) نقل شده است که «مرحوم کلینی» در کتاب «کافی» جلد ۲ صفحه ۴۸۲ آورده است. حضرت می‌فرماید:

«مَا مِنْ قَطْرَةٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ قَطْرَةٍ دُمُوعٍ فِي سَوَادِ اللَّيْلِ مَخَافَةً مِنَ اللَّهِ لَا يَرَادُ بِهَا غَيْرُهُ»

هیچ قطره‌ای در نزد خدا محبوب‌تر از این نیست که عبدی در دل شب اشکش جاری شود، از ترس خدا.

الكافی، نویسنده: کلینی، محمد بن یعقوب، محقق / مصحح: غفاری علی اکبر و آخوندی، محمد، ج ۲، ص ۴۸۲، ح ۳

در روایت دیگر آمده است که وقتی بنده‌ای گناهی که کرده را یاد می‌کند و گریه می‌کند، خداوند عالم به ملائکه خطاب می‌کند که من گناه این عبد را بخشیدم و به او امان دادم.

همچنین عبارتی از امیرالمؤمنین نقل شده است که «مرحوم نوری» در کتاب «مستدرک الوسائل» جلد پنجم صفحه ۲۰۷ آورده است. حضرت می‌فرماید:

«بُكَاءُ الْعُيُونِ وَ حَشْيَةُ الْقُلُوبِ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى ذِكْرُهُ»

اگر خداوند عالم اشک چشم و قلبی نرم داد، بدانید که از رحمت خداوند است.

«فَإِذَا وَجَدْتُمُوهَا فَاعْتَنِمُوا الدُّعَاءَ»

اگر دلتان شکست و اشک چشمتان جاری شد، فرصت را غنیمت بشمارید و دعا کنید.

«وَلَوْ أَنَّ عَبْدًا بَكَى فِي أُمَّةٍ لَرَحِمَ اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرُهُ تِلْكَ الْأُمَّةَ لِيُبَكِّئَ ذَلِكَ الْعَبْدَ»

مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، نویسنده: نوری، حسین بن محمد تقی، محقق / مصحح:

مؤسسة آل البيت عليهم السلام، ج ۵، ص ۲۰۷، ح ۵۷۰۶

ما در این زمینه مطلب زیاد داریم. اجازه بدهید که بنده چند نکته به همراه آدرس خدمت دوستان عرض بکنم. اگر دوستان مقدمه کتاب «سیمای فرزندگان» که آقای «رضا مختاری» نوشته‌اند را بخوانند، حالات علما و بزرگان و مراجعی که در مناجاتشان گریه می‌کردند آمده است. ایشان این مطالب را بسیار خوب و عالی جمع کرده است.

ایشان در شرح حال «مرحوم شفتی» که یکی از علمای بزرگ و اصولین نامدار هست، می‌نویسد: گوشه‌های چشم ایشان از کثرت گریه در مقام تهجد مجروح شده بود و در نماز بندهای دوش و اعضایش می‌لرزید به طوری که بعضی کلمات نماز را از شدت حرکت فکین تکرار می‌کرد. بزرگان ما این چنین بودند. امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) هم یادگار این بزرگان هست.

همچنین در احوالات «مرحوم آخوند ملاً محمد کاشی» نقل شده است که آنچنان در نیمه شب با سوز و گداز گریه می‌کرد که بدنش به لرزه می‌افتاد. این‌ها همگی نشانگر این است که ما باید قدری بیشتر دقت کنیم.

تقید به نماز اول وقت، سیره دائمی امام خمینی (ره)

بنده در این چند دقیقه کوتاهی که از وقتمان باقی مانده است، به نکته ظریفی از امام خمینی اشاره می‌کنم. یکی از ویژگی‌های اخلاقی امام خمینی این بود که مقید به نماز اول وقت بودند.

مرحوم آیت الله بهجت از استادشان مرحوم آیت الله قاضی نقل می‌کردند و می‌فرمودند: اگر دنیا می‌خواهید نماز اول وقت بخوانید. اگر آخرت می‌خواهید نماز اول وقت بخوانید. اگر مقام علمی و معنوی می‌خواهید نماز اول وقت بخوانید. هرچه می‌خواهید نماز اول وقت بخوانید.

امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) روی این تأکید عجیبی داشتند. همگان در شرح حال امام خمینی شنیده‌اید که در فرانسه خیابان نوفل لوشاتو با صدها خبرنگار مصاحبه می‌کردند و آنها فرمایشات ایشان را به جهان منتقل می‌کردند.

یک مرتبه امام خمینی صدای اذان را می‌شنود، مصاحبه را قطع می‌کند و داخل می‌رود. همگان تعجب می‌کنند و یکی از نزدیکانشان اعلام می‌کند که ایشان به نماز اول وقت مقید هستند به همین خاطر برای نماز رفتند.

شاید دوستان عبارتی را از «شهید صیاد شیرازی» شنیده باشند. ایشان نقل می‌کردند ما در یکی از عملیات‌ها خدمت امام خمینی بودیم، و مقام معظم رهبری و آیت الله رفسنجانی و فرمانده کل سپاه بود و گزارش می‌دادیم.

یک مرتبه وسط گزارش امام بلند شدند و داخل اتاق رفتند. آیت الله هاشمی رفسنجانی گفتند: مگر عارضه یا کسالتی دارید؟! امام خمینی فرمودند: مگر نمی‌بینید وقت نماز شده است!!

ما می‌بینیم بزرگان ما تا این اندازه برای نماز اول وقت مقید بودند. همچنین «شهید رجایی» می‌گفتند: به نماز نگوئید کار دارم، به کار بگوئید وقت نماز شده است!

در شرح حال «شهید هاشمی نژاد» نقل شده است که می گویند: جوانی خدمت «مرحوم نخودکی» رسید که از اولیاء الله و اوتاد بود. جوان عرضه داشت: من سه مشکل دارم، چکار کنم؟! «مرحوم نخودکی» گفتند: مشکلاتان چیست؟!

شخص جوان گفت: دلم می‌خواهد در جوانی به حج بروم. «مرحوم نخودکی» گفتند: نماز اول وقت بخوانید.

شخص جوان گفت: دلم می‌خواهد خداوند همسر خوبی به من بدهد. «مرحوم نخودکی» گفتند: نماز اول وقت بخوانید.

شخص جوان گفت: دلم می‌خواهد کسب و کار آبرومندی داشته باشم. «مرحوم نخودکی» گفتند: نماز اول وقت بخوانید.

شخص جوان گفت: شما برای هر سه حاجت یک کلید معین کردید. «مرحوم نخودکی» فرمودند: نماز اول وقت شاه کلید است و به تمام قفل‌ها می‌خورد!!

بنابراین دوستان ما قدری دقت کنند تا نماز اول وقت مخصوصاً به جماعت را که سیره بزرگان و سیره عملی امام خمینی (رضوان الله تعالی علیه) بوده را مورد توجه قرار دهند.

مطالعه این کتاب، حالتان را در نماز دگرگون می‌کند!

اگر ما توفیق داشتیم و در جلسات آینده خدمت عزیزان بودیم، در رابطه با بعضی از ویژگی‌های امام خمینی صحبت خواهیم کرد. بنده با آثار ایشان بسیار مأنوس هستم و بعضی از کتب از جمله «سر الصلاة» را شاید اگر بگویم پانصد بار مطالعه کردم، مبالغه نباشد!

بنده هرگاه صحبت‌های امام خمینی را در کتاب «پرواز در ملکوت» یا «سر الصلاة» می‌خوانم، اصلاً روحیه من در نماز عوض می‌شود و تا مدت‌ها نماز من رنگ دیگری پیدا می‌کند.

ما به همین اندازه اکتفا می‌کنیم و موفقیت همه عزیزانمان را از خداوند مَنان می‌خواهیم. خدا را به آبروی حضرت صدیقه طاهره و اولیاء و بندگان صالحش سوگند می‌دهیم به ما هم توفیق عمل به آثار صالحین عنایت فرماید و در پایان کار می‌گوییم:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا سَأَلْتُكَ بِهِ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ وَأَعُوذُ بِكَ مِمَّا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عِبَادُكَ الْمُخْلِصُونَ»

زاد المعاد- مفتاح الجنان، نویسنده: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، محقق / مصحح: اعلمی،

علاءالدین، ص ۱۵۴، الباب الرابع فی أعمال لیالی و أيام شهر شوال المکرم و شهر ذی القعدة

موفقیت همه شما عزیزان و گرامیان را از خداوند مَنان خواهانیم.

«وَلَا جَعْلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِكُمْ»

فرازی از زیارت عاشورا

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته